

Letnična lista: --
 Celo leto : K 10—
 Pol leta : : 5—
 Četrileta : : 250—
 Mesечно : : 1—
Letni Avstrije: ----
 Celo leto : : 15—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev.

STRAŽA

Iskrajni ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6. ure popoldne: pri
 večerinskih oznanilih
 — popust.
 „Straža“ izhaja v posre-
 dejak in petek popoldne.
 Odpisi se ne vrstijo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 9. — 12. ure popoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 8. marca.

Vzhodno bojišče.

V gozdnatih Karpatih, severnozahodno od Tatarskega prelaza, je bil sovražnik z neke višine pregan. V Voliniji praske na prednjih bojiščih in pomnožen artilerijski boj.

Italijansko bojišče.

V obče malenkostno vojno delovanje. Naskakovalne patrulje honvedskega pešpolka št. 32 so vjele 15 sovražnikov v italijanski postojanki zahodno od Kostanjevice.

Južnovzhodno bojišče.

Položaj nespremenjen.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 8. marca.

Franosko bojišče.

Samo v Champagni hud artilerijski ogenj; na ostalih frontah je bilo vsled meglenega vremena in sneženih zametov vobče mirno. Pri poizvedovalnih sunkih med rekama Somme in Oise je bilo vjetih 17 Angležev in Francozov ter vpljenih več strojnih pušk.

Vahodno bojišče.

Nobenih pomembnih vojnih dejanj. Med Vilejko in Molodecnejem je vsled metanja bomb skočil s tira ruski železniški vlak.

Macedonsko bojišče.

Severno od jezera Dojran praske prednjih straž **32.000 ton v Sredozemskem morju potopljenih.**

Uradno se poroča, da je bilo dosedaj v Sredozemskem morju potopljenih 9 parnikov in 3 ladje-jadrnice, torej skupaj okroglo 32.000 ton.

Hrvatski sabor o Hrvatih in Slovencih.

V Zagrebu se te dni vrši v saboru zanimiva razprava o adresi, ki se naj predloži novemu hrvaškemu kralju Karlu. Izpočetka se je mislilo, da bo mogoče nasprotstva, ki so med posameznimi hrvaškimi strankami, omiliti v toliko, da bi se vsi zedinili za eden adresni predlog. Ta nada pa se ni uresničila. Ravno nasprotno so se razlike še bolj poostrele in odtujili so se drug drugemu tudi taki poslanci, ki so ali bili v isti strankini skupini ali vsaj v isti zvezi. Tudi vez, ki je spajala člane večinske, vladne stranke, se je nekoliko zrahljala. Tako je iz nje izstopil eden najsposobnejših članov večinske stranke dr. Lorković, ki je sestavil adresni predlog, kateri pa je bil sedanjim večinskim močotcem preradikalni in zato ni bil sprejet.

V saboru sta bila vložena dva adresna predloga. Enega je vložila večina, drugega pa Starčevićeva stranka.

Večinski predlog nas ne zanima toliko, ker je nekako izključljivo hrvaški ter kot plod nagodbenjaškega duha bolj poudarja stališče onstranske

polovice naše monarhije, kakor pa državne in narodnostne potrebe skupne naše države na jugu.

Veliko bolj nas zanima predl. g. opozicije, ker ta upošteva tisto načelo, katero je izrazil hrvaški sabor že l. 1712, ko je kot prvi sprejel pragramatično sankcijo in prenesel kraljevo čast in pravico tudi na ženske potomce habsburške dinastije. V tozadevni listini namreč hrvaški sabor določa, da hoče imeti za vladarja tistega člana habsburške rodovine, ki bo obenem vladal v slovenskih pokrajinah, namreč na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem (Trst in Istra sta takrat bila združena s Kranjsko).

Iz tega starega, pristnega hrvaškega, slovenskega in avstrijskega duha je porojen adresni predlog Starčevićeve stranke, kateri v bistvu vsebuje naslednje: Načrt predvsem izraža bolešč. da cesar ni poslal hrvaškemu saboru enakega lastnoročnega pisma kakor ogrskemu državnemu zboru, ker ima hrvaški narod čuvstvo, kakor bi se s tem ne priznaval enaki državnopravni značaj hrvaškega sabora. Nato so poudarjena tista zgodovinska dejstva, iz katerih izhaja, da je Hrvatska vedno nastopala kot samostojna in suverena država; dalje omenja načrt nagodbe iz leta 1867, ki je podelila Nemcem in Madjarom privilegirano stališče na škodo ostalih narodov monarhije, posebno Hrvatov. Nato opisuje adresa položaj, v katerem se sedaj nahaja v monarhiji hrvaški narod, ki je razcepljen na več dežela in upravnih pokrajin ter zato ne more razviti vseh svojih moči. Potem sledi vrsta težkih obtožb proti ogrski in avstrijski vladi; vsled njune krivde se hrvaški narod ne more razviti in povspeti in vedno bolj propada. Posebno hrvaška obala se je popolnoma zanemerjela in italijanski manjšini dajala prednost na škodo hrvaško-slovenske večine. Načrt naglašja nato pravico hrvaškega naroda, da zahteva svojo združitev.

S hrvaškim narodom se mora združiti tudi slovenski narod, ki je enakega plemena in enake krvi, ter združiti Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Istra, Kranjsko, Koroško in Štajersko, kakor tudi Bosna in Hercegovina v enotno samostojno državno telo v okviru monarhije pod žezlom Habsburžanov. To je edini izhod iz težavnega položaja, v katerem se sedaj nahaja hrvaški narod. Le v taki združitvi more hrvaški narod izpolniti svoje poslanstvo kot člena evropske kulturne skupnosti. Načrt govori nato o narodnostnem načelu in izvaja zaključke z ozirom na hrvaški narod, navaja potem besede iz cesarskega manifesta o spoštovanju in enakosti vseh predzakonov ter izraža nado, da bo glas hrvaškega naroda pred Najvišjim prestolom uslišan na korist hrvaškega naroda in na slavo in sijaj monarhije.

Medtem je tudi čista stranka prava, ki jo vodi dr. Horvat, vložila svoj adresni predlog. V njem se poudarja državna samostojnost Hrvatske; odklonijo se srbske in italijanske težnje po hrvaški zemlji; proti italijanski frazi o »mare nostrum« se navaj zgodovinska beseda hrvaškega kralja Krišmira z l. 1096: »in mari nostro dalmatico — na našem dalmatinskem morju.« Končno se zahteva ujedinjenje vseh hrvaških dežel: Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine in Medžimurja, v eno državno telo pod žezlom habsburškim.

Pri utemeljevanju adresnega predloga Starčevićeve stranke je poslanec pl. Hrvoj med drugim tudi rekel sledeče:

Uvedba nemškega državnega jezika v Avstriji je proti interesom monarhije. Jeli v interesu monarhije, da se s tako zahtevo postavljajo v nasprotje z vsem svetom, o tem ne bom razpravljaj. Če morejo v Švici poleg Nemcev živeti Francozi in Italijani, bi se dalo tako urediti tudi pri nas.

Govornik protestira proti temu, da se v koalicijski adresi naglašja državna skupnost z Ogrsko. V imenu narodnega načela zahteva Starčevićeva stranka združenje s Slovenci. Pri gradbi hrvaške države pod žezlom Habsburžanov bi nam dobro došli; mi smo za popolno ravnopravnost z njimi.

Za sklicanje parlamenta.

Na Dunaju se je v sredo, dne 7. marca vršilo posvetovanje predsedstva Hrvatsko-slovenskega kluba. Izrazilo se je prepričanje, da bi rešitev notranjepolitičnih vprašanj brez sodelovanja narodov, kojih življenski interesi zahtevajo močno stališče monarhije med državami srednje Evrope in notranjo ojačenje celokupne monarhije, na obe strani imela kot nasledek naravnost nasprotni učinek. Vsled tega je nujno potrebno, da se skliče državni zbor ter da se uspešno rešijo narodnopolitična, kakor tudi vprašanja, ki omogočujejo vstrajanje narodov, n. pr. prehranjevalno vprašanje in skrbstvena vprašanja, ki jih razmotriva vlada, obenem z vprašanjem o povračilu za vojne poškodbe in oskrbi za begunce. Tudi glede na priprave prehoda v mirovno gospodarstvo je neobhodno potrebno sklicanje državnega zbora.

Predsedstvo Češke Zveze je isti dan v svoji seji ugotovilo, da mora politika Zveze dejanski računati s tem, da se neprestano pojavljajo stremjenja, ki hočejo sedanjí težavni čas izkoristiti za enostransko rešitev gotovih vprašanj narodnopolitičnega značaja. Temu nasproti je predsedstvo zveze enoglasno sklenilo, da je nujna državna potreba na zunaj in na znotraj, da se čimprej skliče parlament in da torej ta čas nikakor ni pripraven, da bi se preporna narodna vprašanja rešila enostransko in da bi se motilo politično premirje v narodnih vprašanjih. Zakaj, da se politično premirje ohrani nedotaknjeno, mora biti zapoved za vse činitele naše monarhije.

Izvenparlamentarna rešitev teh vprašanj ne vodi k delazmožnosti poslanske zbornice. Predpogoj za stvarno in nemoteno parlamentarno delovanje je poleg dobre volje vseh činiteljev edino le poslovnik. Zastopniki češkega naroda izjavijo, da so pripravljani za pogajanja in zedinjenja v narodno-spornih zadevah. Stvari, ki jih Zveza sedaj smatra kot prave državne potrebe, so se na pravi način zbrale v preskrbovalni in socialnopolitični programični izjavi ministrskega predsednika v zadnjih konferencah dne 3. in 4. marca. Zveza izraža svoj sklep, da hoče v parlamentu v interesu države in dinastije dejansko sodelovati pri rešitvi vseh vprašanj te vrste, ki so v zvezi z brambo države in dobrobitom prebivalstva.

V skupni seji predsedstva Hrvatsko-slovenskega kluba in Češke Zveze se je ugotovilo soglašanje v nazorih.

Narodna avtonomija.

V znamenitem strokovnem društvu „Juristische Gesellschaft“ na Dunaju se je vršila v preteklem mesecu pod predsedstvom bivšega pravosodnega ministra eksšel. Kleina skozi štiri seje prezanimiva debata o „deželni avtonomiji.“ Naravno, da se je razprava raztegnila tudi na upravno reformo in ureditev avstrijskega narodnostnega vprašanja. Kot govorniki so še nastopili poleg poročevalca dvornega svetnika prof. Rauchberga gospodje: grof Schöaborn, dr. Pattai, dvorni svet-

nik Hugelmann, dvorni svetnik plem. Šuklje, prof. Brockhausen, dvorni svetnik prof. vitez Herrnritt, baron Hock, poslanec prof. Dnu-strzanski, prof. Herbaček, ravnatelj Boden-kreditanstalt Reisch in grof Kielmannsegg.

Z veliko pohvalo je bil sprejet govor našega rojaka, bivšega deželnega glavarja pl. Šukljeta, kateri je podajal poslušalcem obris upravne preosnove za državno in avtonomno upravo. Pritrjevanje mnogobrojnega in odličnega občinstva pa je zanimivo tembolj, ker je govornik, pobijajoč nekatere trditve predgovornika dr. Pattaja, s krepko besedo branil politične težnje slovenskega naroda. V tem pogledu je govoril blizu tako-le:

„Dotikati se pa moram tudi vprašanja, sproženega po cenj. predgovorniku dr. Pattaju, dasi se te stvari, ako bi bil do besede prišel pred njim, v tej debati in na tem prostoru ne bi bil lotil. A dr. Pattaj je zapl visoko pesem o nedotakljivih zgodovinsko-političnih individualitetah, čudil se je dalje, da iz Slovenskega Štajerskega in Koroškega ni slišati nobenega glasu za ustanovitev okrožij ter je končno energično odklanjal upravno združenje vseh Slovencev, češ, s tem bi bilo zasnovano „kraljestvo Slovenija“, ki bi se kakor kij vrivalo med Nemško Avstrijo in Jadranskim morjem, vsled česar bi trebalo najodločneje se upirati taki zasnovi.“

No, gospoda slavna, tudi jaz spoštujem zgodovinsko-politične organizme, saj sem zgodovinar po poklicu ter kot nejurist v to znamenito družbo prišel kakor Savel med preroke. Ali navzlic temu, da je čut spoštovanja pred temi tvorbami opravičen do neke meje, pretiravati se ga vendar ne sme. Jaz za svojo osebo si morem prav lahko predstavljati prav vzornega, moralno visoko stoječega možaka, kateri se pa vendar do tal ne klanja nedotakljivi zgodovinsko-politični individualiteti n. pr. mejne grofije Istre. Saj se zgodovina sama prebito malo briga za obseg teh individualit., saj je n. pr. še pred 160 leti spadala Reka pod vojvodino Kranjsko! Morda je geografično sestavo šestokrat bolj uvaževati nego zgodovinsko preteklost. Tako si razdeljene Češke niti predstavljati ne morem. Ako bi se ta dežela, katero je narava sama kakor neko izrazito celoto postavila sredi evropejske celine, hotela razbiti na dve kromovini, smatral bi to naravnost kot pregreho zoper naravo. Po vsej pravici je govoril svoje dni v kromeriškem državnem zboru l. 1849 Palacky iskrene besede: „Nikakor ne nasprotujem ločitvi Nemške Češke

od češkega dela, sam bi jo predlagal, ako bi praktično bila mogoča, toda Češka je kotlina, in kotla ne morete deliti, ne da bi ga uničili.“

Pattaj se čudi, da se slovenski Štajerci ne navdušujejo za okrožja. Saj je bilo to vprašanje na dnevnem redu že leta 1849 v ustavnem odseku kromeriškega državnega zbora, čegar protokole je pozabljenosti rešil profesor lipskega vseučilišča Anton Springer. Stališče štajerskih Slovencev je tedaj označil njih zastopnik, eden izmed onih mnogoštevilnih velikih mož, katere je mali siromašni slovenski narod podaril veliki bogati nemški vedi, slavni profesor pravoslovja dr. Josip Kranjc. Ta je glasom protokola dejal: „Dokler ostane Spodnji Štajer združen z Gornjim, ni se nadejati glede narodne ravnopravnosti nobene spremembe, ker v večini je nemški živelj. Kako se na Štajerskem ravnopravnost tolmači, je že dokazal deželni zbor lansko leto. Ker pa on ne zaupa narodnim kurijam, predlaganim kot sredstvo odpomoči in ker je uverjen, da noben narod ne more napredovati v gmotnem oziru, ako jezik njegov ne živi v šoli in uradu, podpirati mora predlog poslanca Kavčiča na združitev Slovenskega Štajerja s Kranjsko.“

Razlogi, kateri so leta 1849 bili merodajni za prof. Kranjca in njegove rojake, so dandanes še bolj utemeljeni nego takrat. Dotikam se le jedne stvari! Univerza v Gradcu je bila zasnovana glasom ustanovnega pisma tudi za nas Slovence, pričetkom 50 let prejšnjega stoletja sta predavala prof. Kranjc in Skedl juridične snovi na tej univerzi v slovenskem jeziku, a kaj vidimo dandanes? Pač kliče nemška država zadnja leta sem slovenske učenjake na svoje univerze v „rajhu“ — tako naravoslovca Zarnika v Würzburg, statistika Žižka v Frankfurt, Murka v Lipsijo na stolico slavnega Leskiena — na graško univerzo pa niti kot privatni docenti ne moremo, izvzemši za slavistiko, kjer nas še trpe, dokler nimajo vsposobljenih Nemcev za to stroko!

Iz teh razlogov se nam Slovencem ne more zameriti, če neprestano stremimo po upravnem združenju razkosanega našega naroda. Beseda Pattajeva sicer mogočno doni, ali vendar je kaj slabo premišljena. Baš v svetovni vojski in njenih vihrav je dokazal slovenski narod, kako je važen za obstoj avstrijske države. Na tisoče in tisoče je padlo naših slovenskih junakov, ali smrt so st. rili, braneč Avstrijo ter v njej in z njo svojo slo-

vensko od prednikov podedovano grudo. — niso pa žrtvovali svojega cvetočega življenja za to, da bi se Nemška Avstrija preko slovenskih selbin prerinila do sinje Adrije!“

Zopetno rekviriranje žita, moke in krompirja.

Po celi državi se te dni vrši popisovanje in rekviriranje žita, moke, fižola in krompirja. Popisovanje ima namen, da se dožene, koliko živil še imamo v državi in koliko je še v posameznih krajih odvisnih zalog.

Pregledovanje in popisovanje.

Pregledovanje oziroma popisovanje žitnih zalog se bo vršilo po sledečem redu: Ko pride komisija v hišo, kjer se bo pregledovalo zaloge, se mora gospodar ali njegovega namestnika najprvo poučiti, zakaj in kako se bo pregledovalo. Gospodar mora komisiji sam pokazati, kje ima shranjene svoje zaloge. Komisija ima pravico, da pregleda vse prostore in shrambe. Pri sedanjem pregledovanju se bo žito in moko tehtalo, krompir in nezlaščeno koruzo pa cenilo. Kjer ni mogoče dobiti tehtnice, se lahko meri s posodo. Važno je, da gospodar ali njegov zastopnik komisiji natančno pojasni, koliko oseb je pri hiši in koliko rabi žita, fižola ali krompirja za seme. Poznejše pritožbe navadno nič ne pomagajo.

Koliko žita, moke, fižola ali krompirja se bo pustilo?

Z a s e m e računajo za oral njive 120 kg pšenice, ječmena ali ovsa, rži 110 kg, koruze 25 kg, ajde 50 kg prosa 15 kg, boba 140 kg fižola 40 kg, leče 80 kg, grašice 70 kg, krompirja 750 kg. Te množine so za naše kraje daleč premajhne. V slabeh hribovitih zemlji, kjer se žito ne grmi tako kot v rodovitih nižavah, se n. pr. rabi za 1 oral najmanj 150 do 170 kg ovsa za seme. Naj bi dotične komisije to tudi primerno upoštevale. Gospodar in zastopniki občine naj pojasnijo komisiji, da se potrebuje toliko in toliko žita, fižola ali krompirja za seme. Najbolje je, ako posestniki že vnaprej ločijo in odberejo semensko žito in krompir v posebno posodo. Če bodo kmetje jaro žito tako redko sejali, bo slaba letna.

Z a ž i v e z se mora pustiti za osebo do nove žetve sledeče množine: 60 kg žita ali 48 kg moke. Ako ima posestnik več raznovrstnega žita, se mu mora pustiti za osebo 60% (36 kg) pravega žita (pšenice, rži in ječmena) ter 40% (24 kg) koruze ali ajde. Krompirja se mora pustiti za hrano 60 kg za osebo, fižola pa 5 kg. Ovsa se oслеj ne sme več pustiti za žmlečev. Važno je in za kmetske razmere zelo neugodno, da se bo pri tem popisovanju upoštevalo samo tiste osebe, ki so na dan popisovanja pri hiši na hrani. Dinarjev se torej ne bo upoštevalo. Skupno se mora posestniku, ki ima 10 oseb pri hiši, pustiti za ži-

LISTER

Pri avdijenci.

(Dalje.)

Po končani avdijenci so zadoneli naši živio-klici in sicer s tako močjo, kakor se na tem mestu gotovo še nikdar niso čuli. Cesar in cesarica sta se podala v avdijenčno sobo, dočim je kranjska deputacija odšla v antekamero. Ta je bila abito polna: na sprejem so čakali agrarci cele države. Orčutili smo, kako delo mora biti, če sprejema cesar take množice! In prav občudovali smo cesarico Cito, da se udeležuje tega dela, ki je zanj o čez vse mere trudapolno!

Ko sem se stiskal skozi zbrano agrarsko množico, nisem pričakoval, da se srečam morda še s kakim obrazom, ki mi je bil znan iz prejšnjih dni. Pa se je vendar le zgodilo! Ob stebri pri vratih, pri katerih smo zapuščali antekamero, je slonel zastopnik stare plemenitaške rodbine iz kraljestva Češkega. Že dolgo časa ga nisem videl, ali njegova podoba mi ni prišla iz spomina, tako da sem ta koj v prvem hipu spoznal princa Friderika Schwar-

zenberškega. Ne vem, kakega pomena je dandanes njegovo ime na Češkem in tudi ne znam, h kateri politični nijansi pripada v sedanji dobi. V mojem spominu je ostal tak, kot je bil nekdanj, kot zastopnik češkega veleposestva v poslaniški zbornici! Dve rodbini sta na Češkem, katerih člani kažejo nekaj poseben tip v svoji zunanosti. To so Schwarzenbergi in Lobkovici. Svoj čas je bil Jurij Lobkovic, vrhovni maršalek, ki je predstavljal v največji čisti tisti fini, inteligentni in simpatični izraz Lobkovicvega tipa.

Znani so mi bili tudi obrazi različnih knezov Schwarzenbergov, a najbolj dovršeni tip te posebne aristokracije je vendarle obraz princa Friderika! Je bil svoj čas, kako že povedano, zastopnik češkega veleposestva in bil je v svoj družbi jako markantna prikazen. Časih sem videl, ko sta se razgovarjala Kaizl in Schwarzenberg. Jako interesantno je bilo, opazovati in primerjati ta dva inteligentna obraza, ko sta se med seboj pogovarjala. Sicer je pa princ Schwarzenberg rad občeval tudi z drugimi češkimi poslanci, kar se o njegovih tovariših, ki so polnili klopi češkega veleposestva, ni moglo trditi. Ko je prišel pozneje v zbornico ne posebno slavnostno grof Sternberg, ki je takrat zabavljaval na vse, še celo na presvitlega cesarja, smo občutili kot

pravo tolažbo, da smo časih od Sternberga mogli prestopiti na Schwarzenberga!

Princ Friderik Schwarzenberg je bil od nekdanj važen agrarski faktor med Čehi. Zatorej je bil tudi danes tukaj. Slonel je, kakor že povedano, pri vratih in nemo gledal predse. Ves tisti obraz, kakor nekdanj, samo na glavi so se k zale sive lehe, katere mu je izoral čas. Bil je podoben kipu in ni se zmenil ne za desno in ne za levo, prav kakor bi ga navzoči nič ne brigali.

Nehote se me je polastila misel: Ta-le češki plemenitaš je izgubil svoje ravnotežje, vidi se mi, da kaže njegov obraz poteze melanholije! Pogledal sem ga znova: sedaj pa sem imel vtis, da poteze tega obraza ne govore o melanholiji, pač pa o odločnosti in — če se smem tako izraziti — tudi o nekaki zagrizenosti.

Kaj je resnica? Ali resignacija, ali odločnost? Vso noč me je potem morila misel: Ali je princ Schwarzenberg melanholičen ali odločen? In drugi dan, ko sem sedel v lepi veliki dvorani takozvane »Rotoške kleti« na Dunaju, me je morila ta čudna misel.

(Konec prih.)

več 600 kg žita ali 480 kg moke. Kar se ne rabi za hrano in seme se mora oddati. Če pa ima posestnik manj zalog in ne pride na osebno na dan 60 kg žita ali 48 kg moke, pa ima za dobo, ko mu zmanjka žita ali moke, pravico do krušnih kart. Krompirja se mora družini, ki šteje 10 oseb, pustiti najmanj 600 kg.

Za krmo živini se mora pustiti za 1 konja do 1. septembra 1 kg ovsa na dan; za svinje, teleta in drugo živino eno četrtino ječmena in eno četrtino koruze, kar se je je pridelalo (količina za seme se more prej odšteti), grašice pa dve tretjini pridelane množine. Konjskega boba se ne bo rekviriralo, ampak se ga bo popolnoma prepuščilo za krmo.

Med žito se šteje: pšenica, rž, pira, ječmen, oves, soržica ali druge mešanice žitnih vrst, ajda in koruza.

Prosa ni treba oddajati in se tudi ne bo vštelo v količino, ki se pusti posestniku za živež. Med stročnice se računa: fižol, grašica in leča.

Zabele in mesa se pri sedanjem rekviriranju ne bo ne popisovalo in ne odvezalo. Toliko v pomirjenje, ker so med ljudstvom v tem oziru vazirjene razne krive govornice.

Komisijam je naročeno, da morajo z ljudmi prijazno postopati in jim dati potrebnih pojasnil.

Spor z Ameriko.

Avstro-ogrski odgovor, v katerem naša vlada tolmači svoje nazore o veljavnih načelih mednarodnega prava na morju, v Ameriki ni našel neprijaznega sprejema, vendar pa ni mogel ustaviti razvoja razmer v smeri vojnega zapletljajja med Zedinjenimi državami in Nemčijo.

Prav močno karto je Wilson izigral s tem, da je objavil zvezno ponudbo Nemčije Mehiki in Japonski proti Zedinjenim državam. Toda tudi s tem še ni premagal vseh prijateljev m. ru. 11 senatorjev je v starem kongresu delalo obstrukcijo, dokler ni dne 4. marca opoldne prenehala legislativna doba starega kongresa z obema njegovima zbornima. Za novi senat, ki je bil sklican za dan 5. marca, je pripravljen načrt za spremembo poslovnika. Združeni kongresni odbor, ki je sestavljen iz demokratov in republikancev, je namreč sklenil, da bo senatu priporočal spremembo poslovnika v tem smislu, da se vsaka razprava more zaključiti z dve tretjinsko večino. Dozdaj so namreč senatorji lahko govorili dokler so hoteli. Tako nameravajo intervencionisti, ki delajo za vojsko med Ameriko in Nemčijo, miroljubnim senatorjem pravočasno zapreti usta.

Predsednik Wilson sam pa že plava popolnoma v vojni struji, v kateri sta tudi njegova politična tekmeča, nekdanja predsednika Taft in Roosevelt. V poslanici na ljudstvo ob priliki nastopa svoje nove predsedniške dobe je izjavil, da se Amerika nahaja v oboroženi nevtraliteti, da pa je lahko vsak hip prisiljena, da poseže v vojno. Nazaj ne moremo več, tako je zaklical predsednik.

Še bolj podvzeten je Roosevelt, kateri z ozirom na oboroženje trgovskih ladij in na druge tozadevne obrambne priprave sodi, da je vsako povpraševanje kongresa samo obžalovanja vredna zamuda časa. Tudi višjesodniški krogi so za potrebo obrambna sredstva ameriških ladij in ameriških podanikov,

Wilson se še posvetuje s svojim ministrstvom. V Londonu pa že ta teden pričakujejo vojno napoved Zedinjenih držav Nemčiji.

Ukinjenje zvez med Kitajsko in Nemčijo?

Iz Pekinga se poroča, da se je kitajsko ministrstvo enogledno izjavilo za ukinjenje diplomatskih zvez z Nemčijo. Predsednik kitajske ljudovlade Lijuanlung pa s tem sklepom ni soglašal in je izjavil, da ima po ustavi edino on pravico kaj takega ukreniti. R. di tega je baje odstopil ministrski predsednik. Sledili mu bodo menda tudi ostali ministri. (V Berlinu in na Dunaju še o tej vesti nimajo uradnega potrdila.)

Londonski Reuter poroča, da je cela Kitajska edina v tem, da je treba diplomatske zveze z Nemčijo pretrgati. Četverospoznam obljublja Kitajski, da ji bo preskrbel finančno podporo. Odkodnino, ki bi jo morala Kitajska plačati vevlastim za škodo

ob času bokserske ustaje, bodo četverospoznamove države odložile do končane vojske. Tudi carinski tarif se bo revidiral. Vse merodajne osebe na Kitajskem so baje za ukinjenje zvez z Nemčijo. Predsednik pa je mnenja, da je treba premostiti samo še nekatere tehnične težave predno se zveze z Nemčijo prekinijo, zlasti je treba še vprašati parlament.

Ženska ukradla nemško ponudbo Carranzi.

Nekatera vesti pravijo, da je listino, vsebujočo nemško ponudbo Mehiki, naglemu selu na potu iz Vašingtona v Mehiko izmahnila neka prefrigana ženska, ki je že delj časa bila v službi ameriške diplomacije.

Italijansko bojišče.

Na celi italijanski fronti le manjša bojna podvzetja. Italijani so močnejše napadali na nekaterih krajih v južnih Tirolah, posebno v odseku vzhodno od Bolcana.

Koliko so Italijani ob Soči pridobili?

Vojni poročevalec lista »Berliner Tageblatt« piše o bodoči soški bitki: Med Sv. Martinom in Kostanjevico so Italijani v poldrugem letu napredovali samo za 9 1/2 kilometrov. V gorškem odseku znaša italijanska pridobitev ne več nego 4 do 5 km. Nove postojanke tečejo ne dalje nego 1500 korakov vzhodno od goriške trdnjave in samostana. Italijanska pridobitev ob Soči je tekom 1 1/2 leta še manjša nego francosko-angleski uspehi ob Sommi. Italijane je ta skromna pridobitev stala najmanj 600.000 mož. Skupno so Italijani na soško fronto dosedaj poslali 95 infanterijskih brigad, z artilerijo in alpinci vred okroglo 110 brigad z 700 bataljoni torej okrog 700.000 mož.

Rusko bojišče.

Mraz, ki je zadnje dni preteklega tedna zopet huje pritisnil, je te dni nekoliko pojenjal. Cela ruska fronta od Pripjeta do Črnega morja je v znamenju živahne priprave za spomladno vojno podvzete. — Na rumunskem bojišču mir.

Macedonsko bojišče.

Na macedonski fronti je bojno delovanje nekam popolnoma zastalo. Sarraiova armada ima velike težave radi dobave živil. Pojavilo se je tudi že mnogo kužnih bolezni.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču samo v Champagni artilerijski boji, na ostalem delu fronte vsled meglenega vremena nobenih važnejših dogodkov. V tem mesecu so vjeli Nemci 333 Angležev in 730 Francozov in uplenili 32 strojnih in 25 brzostrelnih pušk.

Turška bojišča.

Angleži v Mezopotamiji (ob reki Tigris) polagoma prodirajo vedno dalje. Prišli so že 80 km do pred Bagdad. Turki se korakoma umikajo. Med tem so Rusi zavzeli perzijsko mesto Hamad in ter prodirajo od severa v smeri proti Bagdadu. Tudi v Egiptu (ob Suēzu) napadajo Angleži z večjo živahnostjo.

80 kilometrov pred Bagdadom.

Iz Carigrada se poroča: S pomočjo 6 oklopnih avtomobilov in 2 topničark sta napadla dva angleška kavalerijska polka turške prednje postojanke zahodno od kraja Azisie (Asisie), 80 kilome-

trov južnovzhodno od Bagdada. Angleški napad je bil odbit; istotako je bil istega dne popoldne odbit napad angleške pehote. Vsled sovražne premoči so turške prednje straže, kakor je bilo zaukazano, se umaknile v glavno postojanko. Angleži se torej, kakor se vidi iz turškega uradnega poročila, močno trudijo, da bi dosegli Bagdad.

Politične vesti.

Cesar in cesarica odpotovala v Budimpešto. Dne 7. t. m. ponoči sta se cesar in cesarica s svojim spremstvom odpeljala v Budimpešto. Cesarja spremlja zunanji minister grof Černin, prvi višji dvorni mojster princ Hohenlohe in več odličnih državnikov in višjih vojaških oseb. V Budimpešti se bodo vršila važna politična posvetovanja, ki se bodo nanašala tudi na zunanje zadeve.

Nova hrvatska šola v italijanskem gnezdu. Kake 3 km od mesteca Svetvincent (v Istri) leži vas Bokordiči, ki je vedno glasovala z Italijani. Da si zagotove te glasove, so poslednji ustanovili v Bokordičih tudi šolo Lega nazionale, pri čemer jim je šel na roko seveda tudi italijanski občinski zastop v Svetvincentu. Prišla je vojna in — razmere so se izpremenile. Lega je bila razpuščena in nje šole je oblast zaprla. Zadnji čas je prišlo do pogajanj med občinsko upravo in »Družbo« radi ustanovitve hrvatske šole v hrvatskih Bokordičih. Pogajanja so uspela in šola se je odprla z dnem 1. marca. Počasi sicer ali polagoma zavladala hrvatska beseda povsod po Istri, kjer ima edino ona domovinsko pravico in kjer se je po krivici šopirala italijanščina vkljub dejstvu, da je prebivalstvo ali izključno, ali po veliki večini hrvatsko.

Ena želja se izpolnila Hrvatem v Istri. Vlada je odredila, da bo prinašal zakonski in naredbeni list za Istro v bodoče vse zakone in naredbe, tičoč se Istre, v popolni vsebini tudi v hrvatskem jeziku. Onih zakonov in naredb, ki zadevajo Trst in goriški del, pa bo samo nadpis priobčen v hrvatskem jeziku.

Albanski škofje pri cesarju. Cesar Karel je dne 7. t. m. sprejel albanska škofa Bumci in Koletsi v avdienci. Škofa sta izročila cesarju poklone albanskega ljudstva. Cesar je zagotovil, da se bo vedno potegoval za albansko ljudstvo. Škofa sta bila tudi sprejeta od našega zunanega ministra.

Vlom v avstro-ogrski generalni konzulat v Curihu. V popolnoma izreznih razmerah se je v Curihu v Švici zgodil vlom v avstrijsko-ogrski generalni konzulat. Ukradenih je bilo 50.000 kron zlatega denarja in mnogo vsakovrstnih dragocenosti. Vse pa kaže, da vlom ni bil storjen zaradi denarja in dragocenosti, nego da so se tatovi hoteli polastiti politično važnih dokumentov in so denar in dragocenosti le tako mimogrede seboj vzeli. Vlom je bil izvršen na silno rafiniran način in s pomočjo najmodernejših vlomilskih orodij. Tatovi so odnesli vsak košček popisane papirja. Vlomilsko orodje, vredno 2000 kron, so pa pustili v konzulatu. Vlomilci so najbrže že prišli čez mejo in so pod varstvom tiste države, ki ima na avstrijsko-ogrskih tajnih diplomatskih aktih največji interes.

»Straža« stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Kdor še ni poravnal dolžne naročnine ali še naročnine za leto 1917 ni obnovil, ga prosimo, da to takoj stori. Kdor hoče nabirati nove naročnike, mu pošljemo položnice. Denar se pošlje na naslov:

Upravništvo lista »Straža«
Maribor, Koroška ulica št. 5.

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Žuonijo Št. Ilij pri Velenju je dobil č. z. Franc Schreiner, kaplan v Žacu.

Iz davčne službe. Davčni kontrolor Jožef Pihler v Slov. Bistrici je in enovan za davčnega upravitelja in vodjo davčnega urada istotam.

Nadopat Dochi umrl. V samostanu Oroši v Albaniji je umrl na pljučnici nadopat Dochi, ki je imel škofovsko oblast nad katoliškimi Albanci Miriiti. Svoj sedež je imel v orehjšajem benediktinskem samostanu Sv. Aleksandra v kraju Oroši. V njegovi škofiji je bilo 15 župnij s skupno 15.000

katoličanov. Umrli vladika je bil za časa turskega gospodstva v Albaniji silno preganjan in je moral bežati iz svoje domovine.

Grof Zeppelin umrl. V Berlinu je dne 8. marca na pjučnici umrl sloviti nemški zrakoplovec grof Zeppelin, star 79 let. Zeppelin je po svojih »Zeppelinih«, s katerimi je l. 1904/05 začel proizvajati skromne poizkuse tekom nekaj let postal slaven mož. S svojim izumom je Nemčiji posebno v sedanji vojski izredno mnogo koristil. Plovn in Zeppelin sta dvoje zelo učinkovitih nemških orožij.

Berivo za vojake. Č. g. vojni kurat Ant. Persuh nas prosi, da objavimo sledeče: Tudi pri našem polku (št. 87) vojaki radi prebirajo dobre knjige in časnike. Poslane knjige in časniki se naj pošiljajo na naslov: »Mil. Seelsorge des k. u. k. I. R. 87. Feldpost 304.«

V proslavo odlikovanih. Vojaška poveljstva so po okrajnih glavarstvih poslala na občine sezname odlikovanih vojakov. Dolžnost občine je, da se ti sezname skrbno shranijo ali pa zapišejo v kak poseben občinski zapisnik. Naj še poznejši rodovi vedo, kdo se je v tej krvavi vojski posebno hrabro boril za domovino.

Vojne poroke. Notranje ministrstvo je izdalo odlok, s katerim se določa, da sme za vojaške osebe, ki bodisi prvič, bodisi po dopustu odrinejo na fronto in ki bi rade pred odhodom sklenile zakonsko zvezo, izostati drugi in tretji cerkveni oklic. Za slučaj pa, ako ženin neoporečno dokaže, da bi njegov dopust potekel, predno bi bil poročen, če bi se ga hotelo tudi samo enkrat cerkveno oklicati, smejo odpasti tudi vsi trije cerkveni oklici. To velja tudi za slučaj, če zahteva slabo zdravstveno stanje ženina, ki je poklican v vojaško službo, ali pa za vojaško delo, da odpadejo vsi trije cerkveni oklici. V vsakem takem slučaju, če se celotno opusti cerkveni oklic morata ženin in nevesta pred pristojnim duhovnikom s prisego potrditi, da jima ni znan noben zakonski zadržek.

Vojaška kazen privezovanja odpravljena. Naš cesar je določil, da je vojaška kazen privezovanja v armadi in vojni mornarici odpravljena. Ta odredba je zopet jasna priča o ljudomilosti našega mladega cesarja.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je nedavno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 za vojaštvo več mesecev močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskrba invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejšo odloke. Pridejanjeh je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom »Duhovni spremljevalec in molitvenik«, ki vsebuje krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove pošne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Stolet je doživela. Primorska begunka, Angela Ilovič v vurberskem gradu je dne 3. marca t. l. obhajala svoj stoletni rojstveni dan. V ta namen je bila v gradu cerkvena slovesnost z zahvalno pesmijo. Po estnik grada, češki plemenitaš grof Herberstein je slavljeno obdaril z denarjem in jedili ter je pogostil vse druge begunce v gradu. Stara ženka je še prav bistrega uma ter je zbrane goste s šalami zabavala.

Nemka se išče. V inseratnem delu mariborske »Marburger Zeitung« čitamo sledeči glas: »Kavarna »Theresien« sprejme takoj služkinjo za garderobo. Dotična oseba mora biti Nemka«. Kaj pa Nenemka, ki bi znala nemški in morda še več jezikov, ne bi bila sposobna za ta posel?

Promet na železnici Slov. Bistrica ustavljen. Na železniški progi Slov. Bistrica kolodvor—Slov. Bistrica mesto je promet začasno ustavljen.

Donava—Odra—Laba. V Vratislavi se bo dne 22. marca vršilo veliko posvetovanje glede načrtov za gradbo kanala Donava—Odra—Laba.

Gospodarske novice.

Višje cene za krompir. Ministrstvo za ljudsko prehrano bo zvišalo ceno za krompir na 15 K za 100 kg. Ta cena bo tudi veljala za novi krompir.

Za dovoz k železnici se bo od 10. avgusta 1917 računalo za kraje, ki so oddaljeni 10—20 km od železnice 1 K za 100 kg, za oddaljenost nad 20 km pa 2 K.

Popisovanje živil. Po poročilih iz Dunaja bo izšla te dni cesarska naredba, ki bo določila, da se morajo popisati vse zaloge živil (posebno v mestih) in snovi v trgovinah kakor tudi v zasebnih gospodarstvih.

Pokončujte lisice in enako divjačino. Od vseh strani prihajajo pritožbe, da se je za časa vojske, ko je bilo mnogo lovcev vpoklicanih in primanjkuje streliva, zaredilo izredno mnogo lisic, dihurjev in enake divjačine. V nekaterih krajih je povzročena škoda, posebno na perutnini zelo velika. Poljedelsko ministrstvo poziva lovske zakupnike da morajo z vsemi sredstvi, tudi s strupom, z zanjkami in lovilnimi kleščami loviti škodljivo divjačino.

Nadomestilo za zamaške. Švedski tovarnar H. L. Lerström v Göteborgu je po dolgotrajnih poskusih izumil tvarino, ki popolnoma nadomešča zamaške, kakoršnji se rabijo za steklenice. Novi zamaški se izdelujejo iz zdrobljenega in zmlatega lesa, tej tvarini se pridene neka snov, ki je pa znana samo izumitelju. Zamaški so baje tako dobri, da se v nobenem oziru ne razlikujejo od onih iz pristne probkvine, ki se moč uvažati iz prekmorskih dežel v Evropo.

Razne novice.

Morilec kraljice Drage utonil. Nedavno je potopil, kakor smo že poročali, nemški podmorski čoln v Sredozemskem morju italijanski parnik »Minas«, ki je prevažal čete v Solun. Na potopljenem parniku so se tudi nahajali trije višji srbski častniki, med njimi polkovnik Ristić, kateremu je bila leta 1903 od zarotnikov poverjena naloga, da mora umoriti srbsko kraljico Drage. Ristić je prišel z drugimi častniki-zarotniki vred v kraljevo palačo v Belgrad in je oddal dva strela na kraljico Drago, ki sta jo smrtno zadela.

700 stotov čebule zaseženih. Dunajski veletrgovec Jakob Reindl je v jeseni pokupil in shranil v svoja skladišča 700 stotov čebule z namenom blago spomladi prodati z velikim dobičkom. Nakani je prišla oblast na sled ter zaplenila vseh 700 stotov čebule.

V Turčiji ustanovijo 40 sladkornih tovarn. Turški poljedelski minister zahteva, da mu državna zbornica dovoli znesek 250 milijonov mark za ustanovitev 40 novih sladkornih tovarn v turskem cesarstvu. Turška zbornica bo skorogotovo dovolila imenovano svoto. V tej zadevi pride te dni do glasovanja.

Budimpešta — milijonsko mesto. Po zadnjem ljudskem štetju leta 1910 je štel glavno mesto Ogrske, Budimpešta 880.371 duš, sedaj pa že šteje 1.006.138 duš. Kako naglo narašča prebivalstvo tega najmlajšega evropskega milijonskega mesta, je razvidno iz tega, da je štela Budimpešta leta 1850 samo 178.000 prebivalcev.

Pol kozarca tople vode na tešče. Ponekod je udomačena navada, da ljudje zlasti v zimskem času spijejo na tešče do pol kozarca sveže in mrzle vode. Zdravniško je dokazano, da pozimi ni zdravo ne za grlo in tudi ne za želodec piti mrzlo svežo vodo, kajti topla sopila in tudi želodec se preveč naglo shladijo, kar često povzroča težke želodčne bolezni in bolezni v sopilih. Pač pa se, kakor pravijo zdravniki, priporoča izpiti pozimi na tešče do pol kozarca snažne in tople vode. Zdravniki zatrjujejo, da topla voda, zavžita v zimskem času na tešče, vpliva ugodno na grlo in sopila ter čistilno na želodec. Ker je priporočeno sredstvo popolnoma nedolžno in poceni, ga lahko vsak sam poskusi brez vsake nevarnosti.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat naznanja, da bode mestna plinarna v soboto, dne 10. marca, zopet začela redno delovati. S tem bodo odstranjene tudi težkoče zaradi plina pri našem stavnem stroju, in upamo da bodo naši listi odslej zopet izhajali v navadni velikosti.

Ribnica na Pohorju. Pri nas se bo obhajal misijon od 20. do 26. sušca. Vodila ga bosta č. g. kapucina iz Celja: o. Ladislav Hazemali in Marko Fišer. Bog daj obilno blagoslova!

Vurberg. Ozivel je tajnik naše posojilnice, vrl fant Janez Bezjak. Uradno se je poročalo, da je padel dne 9. septembra 1914 blizu Lvova v Galiciji. Od tega časa ni bilo več slišati o njem. Zda pa je pri lo poročilo, da se nahaja zdrav v mestu Skobelevu v ferganski oblasti v Srednji Aziji.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. S 1. marcem vozna pošta Črnogora in Sv. Lovrenc nima več zveze s ptujsko pošto, ampak s c. in kr. vojno pošto na Šterntalu. — Alojz Finžgar iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, ki je bil v začetku vojne ranjen vjet, se je vrnil kot invalid koncem meseca februarja ter je sedaj v Litomericah na Češkem, bolan na ledvicah, živcih in nogi. Do izbruha vojske je bil uradnik v Celju.

Cirkovce. Umrla je v Strgojci županova žena Marija Žumer. — K predstavi iger »Ljubezen Majinega otroka« in »Sv. Cita« je prišlo zelo veliko ljudi. Toliko jih še menda nikoli ni bilo v posojilnični dvorani. Vsem je ugajalo krasno predstavljanje in uglajeno petje. Za vojne invalide se je pri tej priliki nabrala lepa svotica. Posebno pohvalo zasluži gospodična, ki pa ne želi biti imenovana, ki je precejšen znesek darovala v ta blagi namen. — Škratica med otroci je že skoro popolnoma ponehala.

Radenci. Črnovojnik Franc Gorenčič nampiše da se nahaja že 18 mesecev neprestano na ruski fronti in da ga je Marija dosedaj tako skrbno varovala v najhujših bojih, da je ostal nepoškodovan. Gorenčič pozdravlja svoje starše in znance.

Sladkagora pri Šmarju. Tudi tukaj imamo mlade tatiče, ki izmikajo, posebno če je kaj za pojediti ali spiti. Pred tedni je imela neka posestnica v Požanski vasi kolone Mladi tički so kmalu ovohali in so sli zvečer čakati, da grede domači spat. Potem so prišli skozi malo okence v kuhinjo in so hitro pobrali, kar je bilo za pod nos, posebno juha jim je šla v slast. Pa pošteni so le še bili, da so lonc nazaj prinesli. Menda pač vedo, da je posoda zelo draga. Roka pravice jim je določila vsakemu par dni zavora.

Dramlje. Pri Lorgjerju in Osetu v Razboru so imeli veselje, ker sta dobila sina za hrabrost v vojni odlikovanje. V tri druge hiše se je žalost nasečila. Od šrapnela na nogi ranjen, je v celjski bolnišnici umrl mladi Peček, v Jarmovcu Franc Birkovšek. Nekaj poprej je v grob legla stara Kopinšica, županova mati, čez mesec nato njena hči, p. d. gornja Jesenkova. Bog potolaži vse tri žalujoče hiše!

Št. Peter v Savinjski dolini. Kakor izvemo, bodo pri nas vendar nastopile v občini boljše razmere. Za komisarja je poklican prejšnji župan, deželni poslanec g. Terlav. Želimo le, da vodijo domačini sami vestno in v slogi svojo lastno občino, da oblasti ne bo treba klicati gospodarjev iz tujih občin.

Vransko. Občinski zastop je radi vpoklicanih odbornikov postal nesklepčen. Zastop je razpuščen in za komisarja poklican drugi svetovalec g. Otten schläger.

Sv. Lenart nad Laškim. Dne 6. svečana t. l. je umrl Martin Lapornik, bivši posestnik na Gori ter najstarejši tukajšnji naročnik »Straže« in »Gospodarja« v 78. letu svoje starosti. Rajniki je bil zaveden Slovenec, spoštovan mož, bil je dolgoletni cerkveni ključar, načelnik krajnega šolskega sveta, občinski svetovalec t. r. cenilni mož. Od petero še živelih otrok so štirje sinovi v vojaški službi. Bil je delaven in skroben gospodar. Leta 1910 mu je umrl sin naslednik na domačem posestvu, sinaha se je potem omožila v drugič, a prišlo je usodepolno leto 1914. Mož je odrinil k vojakom, prišel je v rusko vjetništvo. Leta 1915 je Laporniku umrla žena, l. 1916 pa sinaha. Od tedaj je sam vodil gospodarstvo obširnega posestva do svoje smrti, a pozabil tudi ni na svojo dušo. Pred svojo smrtjo je bil dvakrat previden s sv. zakramenti. Sveti mu večna luč!

Cenjenim naročnikom, ki še niso obnovili naročnine za leto 1917, naznanjamo, da jim bomo napravili križ na ovitku prihodnje številke.

Današnja številka izide zaradi težav, ki so v tiskarni nastale vsled pomanjkavja plina v Mariboru, zopet samo na 4 straneh.